

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația:
CLUJ,
Strada Iuliu Maniu Nr. 31

APARE ODATA PE SĂPTĂMÂNĂ

Abonament: 300 Lei la an

Redactor responsabil:
Protoiereu DUMITRU ANTAL

BLAJUL ȘI LEGEA CULTELOR

— ARMELE MEDIEVALE ALE PREFĂCĂTORIEI —

Aproape de un an de zile urmăresc cu luare aminte „revoluția“ ce se petrece în lagărul dela Blaj. E o revoluție sui-generis, care reneagă tot ceea ce au afirmat organele cele mai autorizate ale catolicismului românesc și numai cu ceva mai înainte. Căci nu e așa de mult de când „Albina“, ziarul scos la București, cu banii lui Marmaggi, nuntiu expulzat și ai episcopului Frențiu dela Oradea, scria, vorbind despre legiuirea privitoare la cazuri de trecere dela un cult la altul, *că biserica unită nu vrea în viitor să se apere cu legile medievale din trecut, că trebuie acordată libertatea religioasă completă, care să nu pedepsească pe nimeni cu confiscarea averii destinate spre satisfacerea trebuințelor religioase ale comunității religioase.* Așa glăsuia în 1923 „Albina“, dar ziarul acesta a murit și iată acum „Unirea“ din Blaj, are cutezanța morală să afirme că *singur legislația ungu-rească dela 1848 încoace, care a introdus principii de drept neexistente în practică și'n dreptul de mai înainte bisericesc, este justă și echitabilă. Dar chiar și legislația ungu-rească a fost restrictivă singur în cazul de treceri dela uniți la ortodoxi și viceversa, pentru că celelalte treceri, după principiile ungu-rești, erau supuse altor norme.* Forțată a fost în toate timpurile unirea, s'a susținut mai înainte prin principiul „cuius regio illius religio“, iar după 1848 „cuius templum vel sacelum, illius religio“ și *legiutorul ungu-resc a ocrotit foarte conștient pe fii săi alinați chiar prin introducerea în lege a acestui principiu, cu adaugirea expresă, că e valabil singur numai pentru cultele greco-catolic și greco-oriental, deci pentru români și ruteni, dar unгурii și ce-*

lelalte confesiuni nu sunt supuse acelor norme de drept, în caz că majoritatea trece la alt cult.

Înainte de 1848 *acelaș principiu* „cuius templum illius religio“, avea o altă formă, „cuius regio illius religio“, dar deosebire esențială nu era și nu este între aceste două principii. Amândouă formele sunt medievale și cu drept cuvânt le respingea Albina, cerând în locul acestora adevărata libertate religioasă pe teren sufletească și material.

Biserica catolică, în praxă și'n doctrină, de câteori a fost vorba, că ea să facă cuceriri, și a făcut de fapt totdeauna, a preluat și averea celor convertiți. Bisericile păgâne au fost prefăcute în biserici creștine, dacă păgânii au trecut la creștinism, și mai târziu în Spania și țările apusene în genere multe sinagogi, după trecerea forțată a evreilor la creștinism au fost prefăcute în biserici creștine. Și biserica romano-catolică nu de mult ci abia în 29 Iunie 1867 prin papa Pius al IX, a declarat de sfânt pe Don Pedro Arbues de Epilo, în prezența alor peste 500 episcopi catolici cari au sărbătorit cei 1800 ani dela moartea sf. Petru. Și acest Arbues a prefăcut nenlămurate sinagogi între 1441—1485 în biserici catolice. Deci Pius al IX-lea cu cei 500 episcopi recunoșteau că averea bisericii este, pentruca credincioșii să-și poată îndestuli nevoile lor sufletești, cari odată, modificate, trebuia ca și averea să ia noua destinație.

În cel mai bun și mai vast manual de istorie al bisericii unite, în cartea d-lui Georgescu Ion, aprobată de toate comisiile Blajului, la pag. 206 se pot ceti următo-

rele rânduri: „*Episcopul Ioan Patachi (1715—1727) nu poate fi invinuit nici de răpirea bisericii brancovenești din Făgăraș, fiindcă aceasta biserică i s'a dat lui ca biserică-catedrală, din partea autorităților superioare. Biserica brancovenească revenia și altfel de drept Românilor făgărășeni, cari cu excepția câtorva negustori greci, au primit cu toți Unirea cu Roma. Cât de mare era numărul uniților pe vremea lui o dovedește statistica dela 1716. De cinci ori erau mai mulți uniți decât neuniți. Totuși puținii neuniți din Făgăraș, mai ales negustorii greci, cari aveau legături și dincolo de munți, izbutiră să ceară intervenția doamnei Maria Brancoveanu la curtea din Viena, să li se lase lor biserică din Făgăraș. Însă fără rezultat.*” Deci după manualul de istorie a Blajului, în o carte oficială din 1921, deci sub regimul românesc se spune, că românii greco-catolici din Făgăraș aveau drept la biserică lui Brancoveanu, care revenia *de drept lor, „fiind ei de cinci ori mai mulți decât ortodocșii”*. Ar fi deci foarte nimerit, domnilor dela „Unirea”, de a-ți pune la Indice cartea lui Georgescu, pentru că afirmă că *de drept* era biserică lui Brancoveanu a uniților, fiind dreptatea lor că erau *de cinci ori mai mulți la număr decât ortodocșii*.

În aceeaș carte alui Georgescu se zice, că Grigorie Maior (1772—1783) *a lucrat ca puțini arhierii români pentru întărirea și lățirea unirei religioase cu Roma*. În 8 Iunie 1774 el scria la „Propaganda din Roma”: „Pe timpul acesta mai mult de 300 sate au îmbrățișat s. unire și în toate zilele în chip admirabil se întorc cu gloata la unire”. În 2 Ianuarie 1775 scria: „Cu ocaziunea vizitei canonice dela 10 August până la 10 Septembrie, pe valea Someșană, s'au întors 49 sate întregi și astfel în prezent pot număra 500 sate întoarse la unire”. Firește cu toată avuția lbr bisericească, după cari, totdeauna și-n toate împrejurările, biserică catolică a privit ca la un patrimoniu al său. (O. c. pag. 228). Statistica dată de Georgescu este falsă ori mai corect greșită, precum reiese din datele publicate de Dr. V. Cioban în scrierea sa în care dă statistica făcută de călăul ortodoxiei ardelenie, de generalul Bucow, din constatările lui Georgescu arată cum aprecia

în 1921 biserică unită trecerile religioase, pe cari astăzi vrea să le împedecă.

Când este sincer Blajul, care reprezintă cvintesența catolicismului român?! Atunci când se scria în „Albiia”, că nu vrea legi medievale, ori atunci când se închină memoriei lui Piu al IX-lea, ori atunci când aprobă în mod oficial cartea lui Georgescu sau atunci când laudă legiuirea ungurească dela 1848?!

Și încă ei ne acuză de bizantinism și de alte păcate ale prefăcătoriei! Dar despre „bizantinismul apusean”, despre iezuitismul feroce în numărul proxim mai multe, căci despre oamenii cari neagă cele mai evidente fapte, istorice și de drept și primejdiesc cele mai sfinte cuceriri ale libertății religioase pentru români, sunt multe de spus.

Dr. I. P.

Cinstirea părinților

Marcu, IX, 24.

Este oare legătură mai strânsă și mai scumpă decât aceea care împreună inima copilului de inima acelora, cari i-au dat totul ce au mai scump pe lume? Vor fi frumoase legăturile de iubire și prietenie cari apropie om de om, sau bărbat de femeie; însă anii, împrejurările, obiceiurile, nepotrivirea în vederi și vorbe au zdruncinat nu una dintre legăturile de prietenie din viața omenească. Legătura dintre părinți și copii însă, nu se sfarmă așa de lesne.

O întâmplare înduioșătoare cuprinsă în sf. Evanghelie ne poate lămurii în sensul acesta.

— Un tată, lovit greu în urma suferințelor iubitului său copil, îl poartă pe acesta din loc în loc, rugându-se în sfârșit și la învățăceii lui Isus, pentru-ca să-i vie în ajutor; căci prea cumplit se chinuia nenorocitul său copil. Aceștia nu i-au putut ajuta nimic și atunci nu i-a rămas mânia tată altceva de făcut, decât să-și afle mângâierea la însuș învățătorul și făcătorul de minuni Isus. S'a dus după a'legături și zbuciumări zădărnice la El și l-a rugat zicându-i: „*Doamne îndură-te de mine, iată l-am adus pe fiul meu la tine având duh mut; unde-l apucă, îl zdrobește, face*

spume la gură, scârnește din dinți și se usucă...¹⁾ Mântuitorul bun și milostiv, ca de obicei, a ascultat ruga nefericitului părinte, care s'a prins să facă orice pentru binele și fericirea copilului său.

Aceasta-i numai o întâmplare; dar câte alte întâmplări asemenea acesteia nu am putea povesti din cele văzute și auzite în viața noastră?

De aceea jertfa, duioșia și dragostea care o dovedesc părinții față de copii, trebuie să-i lege și pe aceștia la datoria sfântă de a-i iubi și cinști. Nu înzădar însuși Dumnezeu a așezat această datorie, cuprinzând-o în una din cele zece porunci când a zis: „*Cinstește pe tatăl tău și pe mama ta, ca să-ți fie ție bine și să trăiești ani mulți pe pământ*“...²⁾

Însă cum?

Între marii împărați din casa Habsburgilor, a stăpânit cu putere și înțelepciune și vestitul împărat Iosif II. Multe întâmplări frumoase din viața acestui împărat au rămas în amintirea supușilor, povestindu-se cu drag între popoarele ce le-a stăpânit. Dar mai ales una a rămas neuitată în amintirea celor mulți.

Într-o zi s'a dus împăratul pe neștiute, cum îi era obiceiul, să inspecteze una din școlile militare din Viena. Venind în fața comandantului acelei școli, i-a cerut să-i înfățișeze pe cel mai bun și silitor elev din școală. Comandantul fără întârziere i l-a adus și i l-a înfățișat: era elevul Stefan Vucassovich din Dalmația. Împăratul văzând pe elev, l-a lăudat și i-a dăruit frumoasa sumă de 24 de ducați, zicându-i că poate să-și cumpere ce va voi cu acești bani.

După opt zile împăratul Iosif se duse iarăși pe la școală; și a cerut să i se înfățișeze din nou silitorul elev Vucassovich. Doria să știe împăratul ce bucurie, ce plăcere și-a îngăduit acesta cu banii primiți dela dânsul? Elevul la început s'a rușinat, neștiind ce să răspundă la întrebarea domnitorului; dar în cele din urmă i-a mărturisit tot adevărul. — „Maiestate“, a zis băiatul, „banii i-am trimis sârmanului meu tată“; ... și crezând că cu asta ar îndrepta mai bine fapta sa, a urmat zicând: „...“, el

a fost ofițer în oștirea Maiestății Voastre, dar părăsind slujba, trăiește fără de nici o pensie, în mare lipsă acasă. Astfel am crezut, că fac cel mai bine pe placul Maiestății Voastre, când plăcerea pe care m'am hotărât să mi-o fac, a fost să sprijinesc pe tatăl meu“.

Plăcut surprins de acest lucru, generosul monarh a poruncit copilului să mai scrie următoarea scrisoare părintelui său:

„*Iubite Tată,*

Scrisoarea pe care ți-o scriu acum, mi-o dictează însuși Împăratul. Sârguința mea, purtarea mea și mai ales dragostea și recunoștința mea față de D-ta, iubitul meu tată, i-au plăcut Maiestății Sale așa de tare, încât a hotărât ca din acest ceas D-ta să primești o pensie anuală de 500 ducați, iar eu să primesc chiar acum înapoi cei 24 de ducați, pe cari ți i-am trimis“.

Bucuria copilului, care și-a iubit și și-a cinstit pe scumpul său părinte a fost fără margini. Tatăl și-a primit cele trebuincioase traiului de toate zilele, iar fiul călăuzit de binecuvântarea Ceriului și sprijinul împărătesc a ajuns la un viitor strălucit, a ajuns să fie unul dintre cei dintâi generali ai armatei austriace de pe vremuri.¹⁾

Astfel se iubesc și se cinstesc părinții! Iar această stimă și dragoste față de părinți aduce numai fericire și binecuvântare. Vai însă de copii ale căror suflete rămân goale și neînduplecate la această frumoasă pornire! Vai de acei copii, cari în loc de cinste aduc chiar rușine și ocară părinților lor! Nu înzădar era cunoscută la popoarele vechi zicala: „*Ochiul, care batjocorește pe tată și nu cinstește bătrânețele maicii, să-l scobească pe el corbii din văi și să-l mânânce puii vulturilor*“.²⁾

Nu odată însă se întâmplă, că vr'un fiu nemulțumitor, care prin întâmplare și noroc a ajuns la ranguri și mărimi neașteptate, se rușinează de sărăcia din care a ieșit, și se înroșește la auzul numelui părinților săi, sau numai cu anevoie mai întinde pâinea de toate zilele unui tată istovit de greul bătrânețelor sau unei mame slăbită fără de vreme. Cu desgust și îngreșare în suflet auzi de unii fii, robiți

¹⁾ Marcu, IX, 22.

²⁾ Deuteronom, V, 16.

¹⁾ Scherer, Bibl. f. Pred., Expl. — Lex. I, p. 810.

²⁾ Prov.; XXX, 17.

de patimă, cum își duc viața în desfrâu și ajung apoi să-și ispășască vina în hulă și rușine, fără să-și aducă aminte de lacrimile unei mame nenorocite sau de suferința și suspinul unui tată îndurerat. Ci zilnic răpindu-le orice nădejde de bucurie îi apasă tot mai greu cu amarul și suferința, apropiindu-i din ce în ce tot mai mult de marginea mormântului. Acești copii nemernici sunt asemenea ucigașului, pentru că tăgăduind cu inima lor împietrită dragostea și ascultarea părinților cari i-au născut și i-au crescut ferindu-i de toată primejdia, le sapă pe zi ce merge mormântul. Rușinându-se de părinți, lipsindu-i de tot ajutorul și mângâierea când simțesc mai mare nevoie de ele; bătându-și joc de binecuvântarea lor și pătându-le cinstea cu rușine și ocară, oare nu le pun acești copii coroană de spini părinților pe părul lor încărunțit fără de vreme?!...

Dumnezeu însă în porunca Sa leagă traiul bun, viața lungă și fericită a copiilor pe acest pământ de cinstirea părinților. Și ce privește frumoasă este atunci, când în mijlocul stării bune și fericite a copiilor, vezi pe părinți bucurându-se de bucuria lor! Înălțarea și mulțumirea sufletească nu au margini!

De aceea, când păcatul se furișează ispititor în inima noastră, sau când patimi și doruri păcătoase cearcă să ne ingenuncheze voința pentru a ne face slabi și nevrednici de noi înșine, să ne aducem aminte, că dragostea părintească asemenea Îngerului Păzitor, poate veghea întru mântuirea și fericirea unor copii buni și cu ascultare.

„Să cinstim deci pe tatăl și mama noastră, ca să ne fie nouă bine și să trăim ani mulți pe pământul acesta!”

I. V.

Istoricul artelor în Transilvania

Vineri în 2 Martie în cadrele seriei de conferințe aranjate de „extenziunea universitară” a vorbit prof. univ. C. Petran despre „Istoricul artelor în Transilvania”. Întrucât cele mai de seamă monumente artistice în trecutul poporului român de dincoace de Carpați sunt strâns legate de biserică, este necesar să reținem câteva date prețioase, dintr'un studiu care la noi este abia în fașe.

Am fost mult timp cunoscuți în străinătate, ca

un popor de iobagi, lipsit de orice gust artistic. Păreră, propagată cu interes de reprezentanții poporului maghiar. Nici chiar azi, când am avut posibilitatea de a ne manifesta în fața streinilor, ca fiind înzestrați cu multe calități superioare, n'au încetat apariția broșurilor calomniatoare la adresa noastră. Este necesar deci a ne cunoaște cât mai mult trecutul. Și ce surprize plăcute ne păstrează acele bisericuțe vechi de lemn, răsfirate cu miile pe întreg cuprinsul Ardealului, privitoare la valoarea artistică a operelor strămoșilor noștri. Iar dacă unii scriitori unguri cu multă greutate lasă ici-colo să se întrevadă că în aceste părți produsele spiritului artistic maghiar nu s'au putut împământenii, reiese că poporul băștinaș avea un produs propriu al său, ba ce-i mai mult este chiar mai vechiu. Căci pe când cele mai vechi monumente artistice ale sașilor și ungarilor transilvăneni nu-s mai vechi de sec. XIII, cele ale românilor se reduc la sec. XII (biserica din Silvaș).

Monumente artistice valoroase, în trecutul românilor ardeleni, găsim în domeniul arhitecturii, sculpturii în lemn și picturii.

1. În Arhitectură găsim două epoci: a) epoca bisericilor de lemn, b) cea a bisericilor de piatră.

În ambele predomină stilul bizantino-român. Se vede influința preoților și călugărilor din Principate. Cupola bizantină este combinată cu produsul particular român, o prelungire într'un turn înalt.

La cele de piatră care în cea mai mare parte sunt făcute în ținuturile cu populație mai bogată, găsim și influința stilurilor apusene. Mai apropiată de stilul bizantino-român este biserica zidită de Brâncoveanu în Sâmbăta-de-Sus.

Păcat, că în arhitectura nouilor biserici de piatră nu se mai ține cont de vechiul stil românesc care reprezintă o importantă valoare artistică.

2. În domeniul sculpturii în lemn, cu care sunt împodobite ușile bisericilor, stranele și iconostasul strămoșii noștri au fost originali. S'ar putea face albumuri de pe aceste sculpturi, cari ar putea sta alături de cele mai frumoase produse ale popoarelor cari au trăit în împrejurări mai prielnice de dezvoltare.

3. Pictura, atât în bisericile de lemn, cât și în cele de piatră este tot cea bizantină. Interesante sunt diferitele scene, cari reprezintă concepția poporului în cece privește adevărurile creștine. Sunt eternizate până și stările sociale contemporane.

După ce conferențiarul printr'o serie de proiecțiuni însoțite de explicările necesare, și-a documentat în deajuns afirmația, că produsele artistice ale poporului nostru, sunt mult superioare altor neamuri, conlocuitoare face un apel, pe care ținem și noi să-l aducem la cunoștința tuturor preoților noștri, de a se da mai multă atențiune, vechilor bisericuțe de lemn și diferitelor obiecte, cari dacă azi nu mai pot corăspunde nevoilor, adunate și îngrijite, constituiesc o comoară neprețuită, întrucât prin ele ni-se transmite întreg sufletul strămoșilor noștri.

M.

❧	CONFERINȚE PREOTEȘTI ȘI CERCURI RELIGIOASE	❧
---	---	---

SECTARISMUL*)

Urmarea II.

Baptismul a străbătut până azi în 212 localități din județul Bihor, în 163 localități din județul Arad, în 129 localități din județul Alba, în 111 local. din jud. Severin, în 69 local. din jud. Caraș, 60 local. din jud. Timiș-Torontal, 78 local. din jud. Hunedoara, 55 local. din jud. Cluj, și în număr mai mic aproape în toate celelalte județe din Ardeal; iar în vechiul regat a cuprins — după războiu — teren îndeosebi în Moldova, apoi în Basarabia și Bucovina, unde propagandiștii cei mai zeloși sunt rușii.

În județul nostru — Turda — sunt infectate de această boală sufletească, îndeosebi, comunele din protopopiatele Câmpeni și Abrud, iar în măsură mai mică și protopopiatul nostru. Datele sosite la oficiul protopopesc până la 12 Oct. 1927 ne arată, că sunt sectari în următoarele parohii: 1. Boerești 3 baptiști. 2. Lupșa 2 studenți în biblie. 3. Șasa 7 stud. în biblie. 4. Muncel 1 baptist. 5. Ponor 2 baptiști. 6. Valea-Geogelului 1 baptist. — Vor mai fi poate și în alte parohii, datele nefiind complete. Primejdia e deci aci, apărarea trebuie inițiată cu toată energia.

Din capul locului se pune întrebarea, cari sunt cauzele, cari determină lățirea sectarismului între români și de ce până azi lupta purtată cu această plagă n'a dat încă rezultate mai vizibile de îndreptare? — După a mea părere se poate răspunde la această întrebare, următoarele: cauzele sunt de două feluri, interne și externe. Externele sunt pe deoparte inerente neliștiței și spiritului nemulțumit, ce caracterizează atmosfera întregii vieți publice după războiu și tendința dușmanilor de-a exploata această situație, iar pe de altă parte liberalismul rău înțeles, a oamenilor noștri de stat, în chestie de credință. Ca dovadă amintesc cazul, că 101 predicatori primiseră după războiu autorizația ministe-

rială de-a putea face propagandă nelimitată în județele, cărora aparțineau. Deabia o ordinațiune mai nouă, Nr. 5734 din Febr. 1927 a Min. de Culte, le restrânge acest drept la localitatea cu domiciliul predicatorului.

În anul 1922 s'a înființat în București un seminar baptist cu dolari americani și sub protectorat american. La început a funcționat sub conducerea ungarului romanizat C. Adorján, din anul 1925 însă a trecut acest seminar sub directa conducere a americanului T. Hurley și a „Misiunii streine a asociației baptiste sudamericane“. Se face prin acest seminar propagandă subversivă în contra intereselor Statului român și bisericii ortodoxe, de către indivizi streini și cu bani streini. Alt caz: La Sân-Mărtin e suferită o școală de misionari sectari, cari apoi eșiți din această școală, își fac mendrele netulburați. În Cluj au librăria și tipografia „Viața“, în care se tipărește revista milenistă „Epoca de aur“ și apar o mulțime de cărți de propagandă, cu cari inundează apoi misionarii sectari satele noastre, împrăștiind tulburare în viața sufletească a credincioșilor noștri.

Calendarul apărut pe anul 1927 în această tipografie, conține adevărate îndemnuri la resvătire în contra Statului român. Și totuși această tipografie mai există, și subvenționată din greu cu dolari, face concurență altor instituții similare naționale-patriotice. Aceste și alte întrelăsări din partea guvernărilor țării, au contribuit mult la lățirea sectarismului în România. Deabia în timpul mai nou, au început organele statului a supraveghea mai deaproape activitatea sectarilor: S'au făcut descinderi la casele lor de rugăciuni din București, la tipografia „Viața“ din Cluj, descoperindu-se lucruri foarte îngrijitoare. Așa putem ceti în „Renașterea“ Nr. 15 din 1927, cumcă cu ocaziunea unei astfel de descinderi a fost surprins predicatorul Johann Bauer, cum arăta auditoriului în casa de rugăciuni clișee luminoase, prin cari erau arătați preoții ortodocși în mijlocul ospetelor etc.

(Va urma)

*) Conferință ținută în Adunarea de toamnă a preoților tractului Lupșa, în comuna Ocoliş.

CRONICĂ

Proiectul legii Cultelor

În săptămâna trecută proiectul a fost studiat de Consiliul legislativ, care și-a dat avizul favorabil, chiar și în chestia articolului 45, prevăzând în mod expres că Statul are datoria de a face locașuri de rugăciune pentru cei cari părăsesc un cult, iar pentru aceștia, în cazul când ar refuza ajutorul de Stat, au dreptul de a se adresa justiției pentru orice pretenziuni asupra averii cultului pe care l'au părăsit.

După avizul Consiliului legislativ, proiectul a fost depus la Senat, trecând în discuțiunea comisiunii cultelor. La ședințele acestei comisiuni au participat toți arhierii noștrii aflători în Capitală. S'au discutat cu amănunțime articol de articol, dându-se unora precizări iar altele completându-se. Dela comisiunea cultelor, cu modificările aduse aici, proiectul va trece în desbaterea Senatului, în ședințe publice, unde dacă nu se vor încinge discuții prea mari, va trece în cel mult trei zile.

În forma aprobată de Senat va trece în discuțiunea Camerei, unde discuțiile se prevăd mai lungi, fiind seamă de faptul, că opoziția s'a declarat contra proiectului.

Știre personală. P. S. Sa Episcopul nostru Nicolae, a plecat Sâmbătă, 10 Mariie c. la București pentru a lua parte la lucrările Senatului.

Predică în biserica-catedrală din Cluj. În ziua de Duminecă 18 Martie va predica dl presb. Laurențiu Curea, Secretar eparhial.

În capela eroilor. Duminecă în 18 Martie (a treia din post) va predica dl Leon Sava, student în teol. anul IV.

Sfințirea steagului Soc. Ortodoxe a Fem. române din București s'a făcut în cadrele unei mari solemnități, în Dumineca ortodoxiei. Cel dintâi a vorbit I. P. S. Sa Inaltul Regent Miron, patriarhul țării, arătând că prăznuirea „Duminecii ortodoxiei“ este biruința cultului ortodox. Evidențiază superioritatea ortodoxiei față de celelalte credințe și îndeamnă să o păstrăm, căci numai sub oblăduirea ei se va consolida sufletește neamul nostru. Au mai vorbit dna Al. Cantacuzino, dnii Dr. C. Angelescu ministru, St. Brădișteanu, D. Mincu etc.

Fond de ajutorare. Protopopiatul Lupșei a înființat la 14 Februarie a. c. „Fondul de ajutorare al protopopiatului ort. rom. Lupșa“, adică o reuniune de înmormântare și caritate după ideea

și Statutul publicat în Nr. 11 din 1926 al „Re-nașterei“ noastre. Felicităm cu căldură vrednica preoțime și organele protopopești ale Lupșei pentru această nobilă înfăptuire și dorim ca roade îmbelsugate de mângâiere, de solidarizare și avânt cu adevărat creștinesc să reverse această instituție asupra fiilor acestui protopopiat. — Ne bucurăm mult de acest început și nu ne indoim, că această brazdă nouă de intenzificare și consolidare a vieții noastre religioase-morale și culturale o vor trage neîntârziat și celelalte protopopiate și parohii fruntașe. (L)

Un diplomat papal. Fostul nunțiu papal la noi Mgr. Marmaggi, care a fost nevoit să părăsească țara din cauza atitudinii sale provocătoare și apoi, de asemenea a trebuit să părăsească și Praga în 1925, tot din aceeași pricină, este acum numit nunțiu la Varșovia. — Mai rar un diplomat să facă atâtea greșeli câte a făcut acesta și tofusi să continue a fi trimis mai departe să reprezinte o nunțiatură. Despre diplomații Vaticanului merge vestea c'ar fi foarte dibaci. Cum se face că Mgr. Marmaggi pe unde se duce, e nevoit să plece cu nepusa'n masă. — Din Praga a plecat într'o asemenea condițiune, în 6 Iulie 1925, încât azi, când e numit nunțiu la Varșovia și trebuind să meargă la Praga să-și prezinte scrisorile de chemare, statul Cehoslovac a lăsat Vaticanului să înțeleagă că asemenea formalitate e inutilă. Ceeace în limbaj obișnuit s'ar traduce, cu un categoric refuz de a sta de vorbă cu asemenea diplomat.

(„Apostolul“)

Câți credincioși au diferitele religii? După o statistică recentă din sursă catolică, în lume ar fi 304 milioane de catolici, 212 milioane protestanți, 157 milioane creștini orientali, 15 milioane evrei, 227 milioane mohamedani, 212 milioane brahmano-hinduși, 120 milioane budiști și 650 milioane fetiși.

Îndrăzneala unor hoți din Oradea-mare, a mers așa de departe încât în ajunul Bobotezii îmbrăcați preoțește au umblat cu crucea prin părțile marginase ale orașului. Au umblat aproape o zi întreagă furând tot pe ce puteau pune mâna. Se vede că credincioșii nu's prea umblători la biserică de nu au recunoscut pe falșii preoți.

— **În interesul său propriu fiecare bolnav,** care caută vindecare de astmă, boli de plămâni și asemenea, cere să se servească de ofertul firmei Puhlmann & Co., Berlin 823, Muggelstrasse 25—25/a, existentă de mulți ani și bine cunoscută, și cere broșură gratuită și ilustrată. — Luați în seamă anunțul de pe pagina 8 a revistei.

Protopopiatele din Capitală. Consiliul Eparhial din București încă în toamna anului 1927, a aprobat împărțirea Capitalei în trei protopopiate: protopopiatul I Galben cu 32 parohii urbane, 4 suburbane, 13 filiale urbane, 3 suburbane, în total 36 parohii și 16 filiale; protopopiatul II Galben-negru cu 26 parohii urbane, 4 suburbane, 6

filiale urbane, total 36; protopopiatul III Albastru-verde cu 32 parohii urbane, 8 suburbane și 3 filiale urbane, total 43. Sunt deci în total în București 90 parohii urbane, 14 parohii suburbane, 22 filiale urbane și 3 filiale suburbane. Ne displice numirea protopopiatelor cu numele sectoarelor de împărțire administrativă, galben, negru, albastru-verde. Se putea da numele unei biserici centrale, a unui sfânt sau a unui mare mitropolit.

Faptă creștinească putem numi cu drept cuvânt, *bucătăria populară* înființată de curând în Cluj, în str. Crișan Nr. 20, unde primesc zilnic masă gratuită 100 de oameni săraci. La susținerea ei a contribuit și orașul cu 200 mii Lei, restul se completează din ofrande publice. Mă gândesc că în atâtea din satele noastre mai mari, s'ar putea înființa mici bucătării ale săracilor, cari să fie întreținute din ofrandele celor ce voiesc să facă pomană după morții lor. Ar fi însutit mai bine primită o astfel de pomană, decât cele ce se dau celor ce nu duc lipsa pâinei de toate zilele. Poate se va găsi vreun preot, care să încerce înfăptuirea acestei idei creștinești.

BIBLIOGRAFIE

Episcop *Dr. Grigorie Gh. Comșa* și
Prof. *Dr. Iustin Suciu*:

„Treisutecincizeci de pilde pentru predici și alte cuvântări“

sub acest titlu a apărut în editura tipografiei diecezane din Arad o lucrare foarte folositoare și la timp venită, care va avea darul să sporească mult munca binecuvântată, săvârșită cu zel de preoțimea noastră în ogorul vieții noastre bisericesti.

Pildele cuprinse în lucrarea susnumită sunt culese indeosebi din domeniul istoriei noastre naționale și prin felul înțelept, cum sunt înșirate, constituie într'adevăr un simțitor sprijin la alcătuirea de predici, respective cuvântări bisericesti. Pildele fac mare impresie asupra ascultătorilor și o predică rostită, cuprinzând o pildă bine aleasă și potrivită cu subiect ce se tratează, poate lesne trezi sentimentele de generozitate și virtute chiar și la cei mai rătăciți și păcătoși dintre oameni.

Recomandăm deci cu toată căldura această prețioasă lucrare preoțimii noastre, care ca și celelalte lucrări bune și folositoare izvorâte din pana neobosită și îngrijită a Prea Sfințitului Episcop Grigorie al Aradului n'ar trebui să lipsască din nici una din bibliotecile noastre parohiale.

Cartea se poate comanda la „Tipografia diecezană din Arad“; sperăm însă că o vom putea primi direct dela autori și se va desface contra costului ce se va indica, ca de obicei prin Secretariatul Consiliului nostru Eparhial.

PARTEA OFICIALĂ

CONSILIUL EPARHIAL ORT. ROM. DIN CLUJ

Nr. 1420—1928.

Danii pentru Catedrală

La apelul nostru Nr. 8163—1927 ni s'au restituit listele de subscripții cu următoarele sume achitate la casseria eparhială:

Episcopia din Huși, colectă	Lei 3405
Prof. Ion Oțoiu din Cluj, colectă	„ 3000
„ univ. Ion Popescu-Voitești, Cluj, don. „	2000
Prot. Valeriu Goron din Geoagiu, donație „	2000
Dr. Ioan Cadariu, medic Cluj, donație „	1000
Preot Victor Mureșan, Bistrița, donație „	1000
„ Andrei Măgurean, Tâmașa, colectă „	624
Prof. Aurel Gliga din Cluj, colectă	547
Banca Poporului din Săliște, donație	500
Preot Mihail Pascu din Simionesti, colectă „	330
„ Vasile Olariu din Chinciș, donație „	300
Dr. N. Boca, notar public, Alba-Iulia, don. „	200
Preot Grigorie Crăciunaș din Buru, colectă „	170
„ Augustin Danciu, Ciceu-Poieni, „ „	162

Total Lei 15.238

Marinimoșii donatori și colectanți sunt rugați, ca și pe această cale să primească mulțumită.

Cluj, la 9 Martie 1928.

Nicolae Ivan m. p.
Episcop.

CONSILIUL EPARHIAL ORT.-ROM. DIN CLUJ

Nr. 1538—1928.

CIRCULAR

către toate oficiile parohiale.

Se comunică mai jos adresa Nr. 6308 din 28 Februarie 1928 a Ministerului Cultelor și Artelor spre conformare:

„Domnul Ministru de Războiu ne încunoștiințează că, în ședința Comitetului Central de conducere al Asociației Române pentru propaganda Aviației, s'a hotărât organizarea unei zile de aviație în indoitul scop: a) de a se intensifica propaganda și b) de a se aduna cât mai multe fonduri necesare întăririi forțelor aeriene române.

Ziua fixată pentru această manifestare —

căreia i-am dori să ia caracterul și proporțiile sărbătorești ale clipelor de adevărată înălțare sufletească și de deplină solidaritate cetățenească întru promovarea intereselor superioare ale neamului — este:

8 Aprilie.

Această dată va mai însemna un prilej de reculegere pentru noi și de pioasă comemorare a acelor ce s'au jertfit în serviciul aviației noastre, deci al patriei.

Cum sfânta biserică are darul de a stabili acea legătură misterioasă între cei vii și sufletele veșnic prezente ale morților scumpi, — rugăm călduros pe Prea Sfinția Voastră să binevoiască a dispune luarea măsurilor, ca toate parohiile din cuprinsul acelei eparhii să officieze, la data arătată mai sus, slujbe pentru pomenirea aviatorilor noștri răposați întru Domnul, sub steagul datoriei.

Intrucât s'a făcut un generos apel către toate instituțiile culturale și educative din țară de a-și da obolul lor prin organizarea în aceea zi, de festivaluri, șezători, etc., al căror produs să se verse în întregime la fondul pentru aviație, nădăjduim, că și la toate parohiile slujba religioasă va fi urmată de însuflețite predici explicative și pline de îndemnul de a contribui fiecare materialicește, cu cât îl va ajuta puterile, la această nobilă și românească operă.

Cuvintele spuse cu inimoșie ar putea găsi ecou în sufletele entuziaste, și prin repercusiune s'ar putea forma chiar mici comitete — eventual prezidate de Cucernicii preoți localnici — cari să-și ia asupra-le onoarea de a da sprijinul la înfăptuirea visatei puternice flotile aeriene, a vanguarda apărării fruntariilor țării.

Nr. 124—1928.

3—3

CONCURS

Pentru ocuparea postului de *protopop* al tractului ortodox român *Reghin*, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „*Renașterea*“.

Retribuțiile împreunate cu acest post sunt:

1. Locuință în natură.
2. Venitele fasonate în coala B. pentru

întregirea salariului de paroh dela Stat din parohia centrală *Reghin*.

3. Dotația protopopească dela Stat și paușalul ce se va stabili din fondul general administrativ al Consiliului eparhial.

4. Retribuție din fondul protopopesc al tractului.

5. Taxele legale dela vizitațiile canonice.

Concurenții îndreptățiți își vor înainta cererile instruite cu documentele necesare în termenul deschis Veneratului Consiliu Eparhial din Cluj, conform concluzului congresului Nr. 111 din 1888. Dela concurenții din alte eparhii se cere să prezinte și un act de învoire dela Chiriarhul lor, că în caz de alegere și numire îi va elibera li-terele dimisionale.

Reghin, din ședința Consiliului protopopesc ort.-român, ținută la 9 Februarie 1928.

Ioan Maloș,
adm. prot., președinte.

Alexandru Runcan,
notar.

Nr. 1003—1928. — „Aprobat“ în ședința Consiliului Eparhial, ținută în Cluj la 21 Febr. 1928.

Nicolae Ivan m. p.
Episcop.

Laurențiu Curea m. p.
secretar.

SE POATE VINDECA BOALA DE PLĂMÂNI?

Chestiunea aceasta de cea mai mare importanță interesează pe toți, cari suferă de **astmă, tuberculoză de plămâni și laringe, offică, cathar de plămâni (Apcitis), tuse sau răgușeală cronică, bronchită** etc. și nu au fost vindecați până acuma. Toți acești bolnavi primesc dela noi **absolut gratis o carte ilustrată** din pana d-lui *Dr. med. Guttman*, fost medic-șef la sanatoriul *Finsen*, cu următorul cuprins: „**Se poate vindeca boala de plămâni?**“ — Spre a da ocaziune bolnavilor a se lămuri despre felul suferințelor lor, ne-am hotărât a trimite oricui **cartea susnumită fără orice spese în folosul tuturor.**

Trimiteți o carte poștală cu exactă adresă:

PUHLMANN & CO,
BERLIN 823, Müggelstrasse 25—25/a.